

Dr. Frank-Walter Steinmeier
Bundespräsident
der Bundesrepublik Deutschland

Dr. Andrzej Duda
Präsident
der Republik Polen

Dr. Angela Merkel
Bundeskanzlerin
der Bundesrepublik Deutschland

Dr. Mateusz Morawiecki
Vorsitzender des Ministerrates
der Republik Polen

dr Andrzej Duda
Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

dr Frank-Walter Steinmeier
Prezydent
Republiki Federalnej Niemiec

dr Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Rzeczypospolitej Polskiej

dr Angela Merkel
Kanzler
Republiki Federalnej Niemiec

Der Vertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Polen über gute Nachbarschaft und freundschaftliche Zusammenarbeit vom 17. Juni 1991 hat die Grundlage dafür geschaffen, dass unzählige Akteure beider Seiten zu einem friedlichen Miteinander, zu einer intensiven deutsch-polnischen Zusammenarbeit, zu einer enormen Verflechtung sowohl im zivilgesellschaftlichen, im wirtschaftlichen als auch im privaten Bereich beitragen konnten.

So ermöglichte u.a. das bilaterale Abkommen über die Zusammenarbeit der Polizei-, Grenz- und Zollbehörden eine europaweit beispielhafte Zusammenarbeit zur Verbesserung der Sicherheit für Bürger und Gesellschaft. Im Weiteren sei die Gründung des Deutsch-Polnischen Jugendwerkes hervorgehoben, das bislang die Begegnung von über 3 Mio. Jugendlichen beider Seiten unterstützte und somit zum gegenseitigen Kennenlernen von Sprache und Kultur entscheidend beiträgt. Auch das vielfältige Engagement der Stiftung für Deutsch-Polnische Zusammenarbeit und der Deutsch-Polnischen Wissenschaftsstiftung hat die Kooperationen auf unterschiedlichen Feldern gefördert.

Für die unmittelbare deutsch-polnische Grenzregion war die Zusammenarbeit u.a. in diesen Bereichen besonders bedeutsam:

- in der Deutsch-Polnischen Regierungskommission, insbesondere im Ausschuss für grenznahe Zusammenarbeit und im Raumordnungsausschuss, dem das „Zukunftskonzept für den deutsch-polnischen Verflechtungsraum 2030“ zu verdanken ist und
- in den Begleitausschüssen der drei deutsch-polnischen INTERREG-Programme, die neben den zahlreichen gemeinsamen grenzüberschreitenden Projekten auch die durch die Euroregionen verwalteten Klein-Projekte-Fonds fördern, mit deren Hilfe alljährlich unzählige Begegnungsprojekte von Polen und Deutschen aller Altersgruppen unterstützt werden konnten.

Traktat między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 r. stworzył podstawę dla licznych podmiotów w obu krajach, które swoją działalnością przyczyniają się do pokojowego współistnienia, intensywnej współpracy polsko-niemieckiej oraz niezliczonych powiązań w dziedzinie społeczeństwa obywatelskiego, gospodarki i życia prywatnego.

Przykłady wyjątkowych osiągnięć tych 30 lat to między innymi dwustronna umowa o współpracy służb policyjnych, granicznych i celnych – wzorcowy projekt współpracy bilateralnej w Europie – która przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa jej obywateli. Ponadto powołanie do życia Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, która do tej pory umożliwiła spotkania ponad 3 milionów młodych ludzi z Polski i Niemiec i przyczyniła się do poznania języka i kultury sąsiada, a także działalność Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki.

Udana współpraca ma także odzwierciedlenie bezpośrednio na pograniczu polsko-niemieckim m.in.

- w pracach Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej, a w szczególności Komitetu ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej oraz Komitetu ds. Gospodarki Prze-strzennej, którym zawdzięczamy wypracowanie „Wspólnej Koncepcji Przyszłości dla polsko-niemieckiego obszaru powiązań Wizja 2030” – wybiegającego w przyszłość, wzorcowego dokumentu w całej Europie oraz
- w pracach Komitetów Monitorujących trzech polsko-niemieckich programów INTERREG, które oprócz licznych wspólnych projektów transgranicznych, wspierają wiele spotkań Polaków i Niemców we wszystkich grupach wiekowych dzięki zarządzanemu przez euroregiony, Funduszowi Małych Projektów.

Die seit über einem Jahr anhaltende Corona-Pandemie hat aber insbesondere in der unmittelbaren Grenzregion weiterhin bestehende Hemmnisse in der Zusammenarbeit deutlich vor Augen geführt und die Notwendigkeit zur weiteren Optimierung von organisatorischen, finanziellen und rechtlichen Rahmenbedingungen aufgezeigt. Der Umgang mit der Corona-Pandemie hat viele Errungenschaften des Europäischen Integrationsprozesses in Frage gestellt und fordert uns daher heraus, die grenzüberschreitende Zusammenarbeit auf ein neues, krisenfesteres Niveau zu heben.

Vor diesem Hintergrund und im Interesse, vergleichbare Krisensituationen und andere Herausforderungen der Zukunft zugunsten der Bürger und der Gesellschaft sowohl des deutsch-polnischen Grenzgebietes als auch beider Staaten gemeinsam mit den national zuständigen Institutionen effektiv bewältigen zu können, erlauben wir uns, mit diesem Schreiben einen Appell an Sie zu richten:

Gemeinsamer Offener Appell der deutsch-polnischen Grenzregion

Wir, Vertreterinnen und Vertreter von Gemeinden, Städten, Landkreisen und Euroregionen im deutsch-polnischen Grenzraum,

- sind davon überzeugt, dass sich die grenzüberschreitende Zusammenarbeit als das wirkungsvollste Instrument zur Stärkung des territorialen Zusammenhalts der Grenzregionen erwiesen hat und erheblich zur Entwicklung des Grenzraums und auch beider Staaten beigetragen hat;
- sind sich dessen bewusst, dass die deutsch-polnische Grenzregion in besonderer Weise von den Folgen der Corona-Pandemie betroffen war;
- stellen fest, dass die Entscheidungen, die seit Frühjahr 2020 auf nationaler Ebene getroffen wurden, negative Auswirkungen auf das tägliche Leben der Bewohnerinnen und Bewohner der Grenzregion hatten;
- stellen mit Bedauern fest, dass die Bedürfnisse der deutsch-polnischen Grenzregion, in der 5,8 Mio. Personen wohnen, in der Zeit der Pandemie bei den Entscheidungen der Regierungen zu selten Berücksichtigung fanden.

Angesichts dessen appellieren wir an die Bundesländer, Woiwodschaften, Mitgliedstaaten und europäischen Insti-

Trwająca od ponad roku pandemia wirusa Sars-Cov-2 wyraźnie uwidoczniała jednak przeszkody we współpracy, w szczególności na polsko-niemieckim pograniczu i ujawniła potrzebę dalszej optymalizacji organizacyjnych, finansowych i prawnych warunków ramowych. Decyzje podejmowane w związku z pandemią wirusa Sars-Cov-2 zakwestionowały wiele dotychczasowych osiągnięć procesu integracji europejskiej i stanowią dla nas wyzwanie, aby współpracę transgraniczną wynieść na nowy poziom, tak aby była bardziej odporna na kolejne kryzysy.

W związku z powyższym oraz w trosce o możliwość skutecznego działania, wraz z właściwymi instytucjami na szczeblu krajowym, w porównywalnych sytuacjach kryzysowych i podczas innych wyzwań w przyszłości dla dobra zarówno społeczeństwa polsko-niemieckiego pogranicza, jak i obu państw, pozwalamy sobie skierować do Państwa niniejszy dokument z następującym apelem:

Wspólny otwarty apel polsko-niemieckiego regionu przygranicznego

My, przedstawicielki i przedstawiciele gmin, miast, powiatów i euroregionów na polsko-niemieckim pograniczu,

- nie mamy wątpliwości, że współpraca transgraniczna okazała się najskuteczniejszym instrumentem wzmacniania spójności terytorialnej regionów granicznych i przyczyniła się do znacznego rozwoju pogranicza i obydwu państw;
- jesteśmy świadomi, że polsko-niemiecki region graniczny został w szczególny sposób dotknięty skutkami pandemii wirusa Sars-CoV-2;
- stwierdzamy, że decyzje podejmowane przez władze państwowe, od wiosny 2020 roku, miały negatywne konsekwencje dla codziennego życia mieszkańców regionu granicznego;
- z żalem stwierdzamy, że potrzeby polsko-niemieckiego regionu granicznego, gdzie mieszka 5,8 miliona osób w czasie pandemii zbyt rzadko były brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji przez władze państwowe.

Wobec powyższego apelujemy do krajów związkowych, władz regionalnych, państw członkowskich i instytucji europejskich, żeby w przyszłości w pracach legislacyjnych i przy podejmowaniu decyzji politycznych brały

tutionen, in Zukunft sowohl auf legislativer Ebene, als auch bei politischen Entscheidungen die besondere Situation der Grenzregion in erster Linie in diesen Lebensbereichen zu berücksichtigen:

Kommunikation

Während der Pandemie waren die Kommunikation und der Informationsaustausch über die im Grenzraum beschlossenen Maßnahmen, die der Ausbreitung des SARS-Covid 19-Virus entgegenwirken sollten, unzureichend. Dies führte zu voneinander abweichenden rechtlichen Regelungen entlang der gesamten deutsch-polnischen Grenze.

Wir fordern daher:

- ein mit den regionalen und kommunalen Selbstverwaltungsorganen abgestimmtes Vorgehen hinsichtlich Maßnahmen zur Eindämmung der Pandemie, mit dem die besondere Situation der Grenzregion beachtet wird,
- eine wirkungsvolle Kommunikation zwischen den staatlichen Organen und eine zeitnahe Information an die lokalen Verwaltungen über geplante Änderungen, um sich auf die Herausforderungen vorbereiten zu können,
- die Etablierung dauerhafter mehrsprachiger Beratungs- bzw. Anlaufstellen für Bürgerinnen und Bürger sowie für Institutionen.

Grenzgänger und Grenzpendler (Berufspendler, Schüler und andere)

Die Auswirkungen der Pandemie betrafen all jene, die aus unterschiedlichen Gründen regelmäßig die Grenze überqueren müssen. Berufliche Grenzpendler, Studierende, Jugendliche und Kinder, die Bildungseinrichtungen im Nachbarland besuchen, konnten sich nur eingeschränkt oder überhaupt nicht mehr bewegen. Besonders schwierig war die Situation für Berufspendler im medizinischen Sektor und im Bildungswesen sowie für Schüler jener Jahrgangsstufen, die Abschlussprüfungen zu absolvieren hatten.

Wir fordern daher:

- Grenzschließungen zu vermeiden und Maßnahmen zu ergreifen, die die Auswirkungen einer eingeschränkten Bewegungsfreiheit beim Grenzübertritt abmildern,
- für Berufspendler (und andere Personengruppen, die regelmäßig die Grenze überschreiten) wirksame rechtliche Ausnahmeregelungen zu schaffen, die ihnen eine weitere Arbeitstätigkeit beziehungsweise den Besuch von Bildungseinrichtungen ermöglichen,

pod uwagę szczególną sytuację regionu przygranicznego, przede wszystkim w takich dziedzinach życia:

Komunikacja

W czasie pandemii niedostateczna była komunikacja i wymiana informacji o podejmowanych na pograniczu działaniach, służących zapobieganiu rozprzestrzeniania się wirusa Sars-CoV-2. To doprowadziło do powstania różnorodnych regulacji prawnych wzdłuż całej granicy polsko-niemieckiej.

Dlatego postulujemy o:

- podejmowanie, w porozumieniu z władzami regionalnymi i lokalnymi, działań mających na celu powstrzymanie pandemii, z uwzględnieniem szczególnej sytuacji regionu przygranicznego,
- efektywną komunikację między organami państwowymi oraz odpowiednio wczesne informowanie organów administracji o planowanych zmianach tak, aby mogły się przygotować na nadchodzące wyzwania,
- ustanowienie trwałych wielojęzycznych punktów poradnictwa i informacji dla mieszkańców i instytucji.

Osoby regularnie przekraczające granicę (pracownicy, uczniowie i inni)

Skutki pandemii znacząco dotknęły wszystkie grupy osób, które z różnych powodów regularnie przekraczają granicę. Wstrzymany lub utrudniony został ruch pracowników transgranicznych, studentów, młodzieży i dzieci, uczęszczających do placówek oświatowych w kraju sąsiada. Sytuacja była szczególnie trudna dla pracowników transgranicznych sektora medycznego oraz z obszaru kształcenia, a także dla uczniów ostatnich klas szkół, którzy mieli przed sobą egzaminy końcowe.

Dlatego postulujemy o:

- unikanie zamykania granic oraz o podejmowanie działań łagodzących skutki ograniczeń, w przemieszczaniu się na drugą stronę granicy,
- stworzenie dla pracowników (i innych osób regularnie przekraczających granicę) skutecznych regulacji prawnych umożliwiających im kontynuację zatrudnienia bądź nauki,

- kostenlose Testkapazitäten für Berufspendler (insbesondere für Mitarbeiter der kritischen Infrastruktur und des medizinischen Sektors u.ä.) sowie für Studierende, Schülerinnen und Schüler und Kita-Kinder einschließlich ihrer Betreuungspersonen auf beiden Seiten von Oder und Neiße,
- Test- und Impfnachweise in der Grenzregion in der jeweiligen Nachbarsprache anzuerkennen.

Gesundheitswesen

Pandemien machen an Landesgrenzen nicht halt. Die Sicherheit der Bewohner des Grenzraums bedarf einer intensiven Zusammenarbeit im Gesundheitswesen, u.a. um in Zukunft epidemischen Bedrohungen wirkungsvoll zu begegnen.

Wir fordern daher:

- einen intensiven Informationsaustausch zwischen deutschen und polnischen Behörden des Epidemie- und Gesundheitsschutzes aufzunehmen,
- organisatorische, finanzielle und rechtliche Rahmenbedingungen zu schaffen, die eine unmittelbare Zusammenarbeit zwischen Krankenhäusern und Einheiten des Rettungsdienstes erleichtern,
- eine durchgehende Inanspruchnahme von medizinischen Leistungen beiderseits der Grenze zu gewährleisten.

Krisenmanagement

Ein effektives, grenzüberschreitendes Krisenmanagement ist der Schlüssel für die Handlungsfähigkeit grenzüberschreitender Funktionsräume. Die pandemiebedingt angeordneten, national oft divergierenden Eindämmungsmaßnahmen und deren Folgen deckten Mängel in der Koordination im grenzüberschreitenden Krisenmanagement auf, so dass das Sicherheitsgefühl unserer Einwohnerinnen und Einwohner stark beeinträchtigt war.

Wir fordern daher:

- gemeinsame Krisenbekämpfungspläne auf regionaler und lokaler Ebene (z.B. in Form eines Brand- und Katastrophenschutzkonzepts für den grenznahen Raum oder einer grenzüberschreitenden deutsch-polnischen Pandemie-Strategie) zu entwickeln und die regionalen und lokalen Verwaltungsstrukturen auf Ebene der Land-

- zapewnienie możliwości bezpłatnego testowania dla pracowników transgranicznych (w szczególności dla pracowników służb infrastruktury krytycznej, pracowników sektora medycznego itp.), a także dla studentów, uczniów i dzieci, uczęszczających do szkół i przedszkoli po drugiej stronie Odry i Nysy oraz ich opiekunów,
- honorowanie w regionie przygranicznym dokumentów sporządzonych w języku sąsiada potwierdzających wyniki testów oraz szczepienia.

Ochrona zdrowia

Pandemia nie zatrzymuje się na granicach krajów. Bezpieczeństwo mieszkańców pogranicza wymaga intensywnej współpracy w zakresie ochrony zdrowia, m.in. aby skutecznie zwalczać zagrożenia epidemiczne w przyszłości.

Dlatego postulujemy o:

- podjęcie intensywniejszej wymiany informacji między polskimi i niemieckimi służbami sanitarno-epidemiologicznymi,
- stworzenie ram organizacyjnych, finansowych i prawnych w celu ułatwienia bezpośredniej współpracy między szpitalami i jednostkami ratownictwa medycznego,
- zapewnienie możliwości nieprzerwanego korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej po obu stronach granicy.

Zarządzanie kryzysowe

Efektywne zarządzanie kryzysowe jest kluczem do działania transgranicznych obszarów funkcjonalnych. Obostrzenia wprowadzone w związku z pandemią, które często różniły się od siebie na szczeblu krajowym, a także ich skutki, ujawniły braki w koordynacji transgranicznego zarządzania kryzysowego, co znacząco naruszyło poczucie bezpieczeństwa naszych mieszkańców.

Dlatego postulujemy o:

- opracowanie wspólnych planów zwalczania sytuacji kryzysowych na szczeblu lokalnym i regionalnym (np. w formie strategii ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony przed skutkami klęsk i katastrof dla obszaru pogranicza lub transgranicznej polsko-niemieckiej strategii pandemicznej) oraz o zapewnienie organom regionalnym i lokalnym na poziomie powiatów i miast na prawach

kreise und kreisfreien Städte mit entsprechenden organisatorischen, finanziellen und rechtlichen Ressourcen für die Umsetzung solcher Pläne auszustatten,

- die EU-Mechanismen (z.B. rescUE) verstärkt zugunsten unserer Grenzregion zu nutzen, insbesondere um strategische Vorräte an persönlicher Schutzausrüstung (wie z.B. Mehrwegmasken), Impfstoffen und Medikamenten, Laborausrüstung sowie Beatmungsgeräten anzulegen,
- grenzübergreifende und dauerhafte Strukturen für ein effektives Krisenmanagement in der Grenzregion zu etablieren.

Grenzübergreifende Zusammenarbeit

Die Grenzregionen sind Räume besonderer Zusammenarbeit, die die Grundidee der Europäischen Gemeinschaft verkörpern: die Verbindung von Menschen. Unser Ziel ist die Verbesserung der Lebensbedingungen von Menschen durch den Abbau von Vorurteilen sowie von physischen, rechtlichen und administrativen Grenzen.

Wir fordern daher:

- zwischen Deutschland und Polen auf Grundlage des Europäischen Rahmenübereinkommens über die grenzüberschreitende Zusammenarbeit zwischen Gebietskörperschaften vom 21. Mai 1980 ein bilaterales Abkommen abzuschließen, welches die Möglichkeiten der grenzübergreifenden Zusammenarbeit zwischen kommunalen Gebietskörperschaften wesentlich erweitert,
- die Nutzung der EU-Instrumente für die territoriale Zusammenarbeit durch finanzielle und rechtliche Unterstützung auf der staatlichen Ebene zu erleichtern,
- die grenzübergreifende Erbringung von Dienstleistungen im allgemeinen wirtschaftlichen Interesse zu erleichtern,
- den INTERREG geförderten Klein-Projekte-Fonds in den Strukturen der Euroregionen zu belassen und diesen in Krisenzeiten in seiner besonderen Bedeutung für die Grenzregion zu stärken, um dem Postulat der Europäischen Kommission von einem bürgernahen Europa Rechnung zu tragen,
- die negativen Auswirkungen des von 85 auf 80% reduzierten Fördersatzes in den INTERREG-Programmen der EU-Förderperiode 2021-2027 zumindest für solche Projekte abzumildern, die durch Nichtregierungsorga-

powiatów odpowiednich zasobów organizacyjnych, finansowych i prawnych w zakresie wdrażania takich planów,

- korzystanie w naszym regionie w intensywniejszy sposób z mechanizmów unijnych (takich jak rescUE), w szczególności stworzenie strategicznych zasobów środków medycznych i ochrony osobistej (np. maseczek ochronnych), szczepionek, leków, wyposażenia laboratoryjnego oraz respiratorów,
- ustanowienie w regionie ponadgranicznych i trwałych struktur w celu efektywnego zwalczania sytuacji kryzysowych.

Współpraca transgraniczna

Regiony przygraniczne to miejsca szczególnego współdziałania, które oddają istotę wspólnoty europejskiej: łączenia ludzi. Naszym celem jest poprawa warunków życia ludzi poprzez przewyższanie uprzedzeń i barier fizycznych, prawnych oraz administracyjnych.

Dlatego apelujemy o:

- zawarcie między Polską a Niemcami, na podstawie Europejskiej konwencji ramowej o współpracy transgranicznej między wspólnotami i władzami terytorialnymi z dnia 21 maja 1980 r., bilateralnej umowy, która znacząco rozszerzy możliwości współpracy transgranicznej między jednostkami samorządu terytorialnego,
- ułatwienie korzystania z unijnych instrumentów współpracy terytorialnej poprzez zapewnienie wsparcia finansowego i prawnego na szczeblu państwowym,
- ułatwienie transgranicznego świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym,
- pozostawienie Funduszu Małych Projektów, finansowanego z Programu INTERREG, w strukturach euroregionów oraz wzmocnienie jego szczególnej roli dla regionu przygranicznego w czasie sytuacji kryzysowych, tak aby zadośćuczynić postulatowi Komisji Europejskiej o stworzeniu Europy bliżej obywateli,
- złagodzenie negatywnych skutków redukcji poziomu dofinansowania z 85% do 80% w programach INTERREG w perspektywie finansowej 2021-2027, przynajmniej dla projektów realizowanych przez organizacje trzeciego sektora, organizacje społeczne i samorządy o ograniczonych możliwościach finansowych, w szczególności poprzez zapewnienie im dodatkowego współfinansowania przez rządy państw członkowskich,

nisationen, soziale Träger und Gebietskörperschaften mit begrenzten finanziellen Möglichkeiten durchgeführt werden, v.a. indem ihnen eine entsprechende Ko-Finanzierung durch die nationale Ebene zur Verfügung gestellt wird,

- die Finanzierung von grenzübergreifenden Projekten – über INTERREG-Programme hinaus – auch aus anderen Programmen der Europäischen Struktur- und Investitionsfonds zuzulassen,
- die Intensivierung der Zusammenarbeit nationaler Institutionen in allen Bereichen, insbesondere zur Verkehrsinfrastruktur (Schiene, Straßen), zum Rettungsdienst (z.B. Abschluss regionaler Kooperationsvereinbarungen) und zu anderen Krisen-Ereignissen (u.a. Geflügel- und Schweine-Pest), sowie die Aufrechterhaltung derartiger Kontakte während pandemischer Situationen.

Die Eckpunkte des Appells der deutsch-polnischen Grenzregion wurden am 15. und 16. Juni 2021 in Gubin/Guben und Frankfurt (Oder)/Ślubice unter Mitwirkung von über 90 Vertreterinnen und Vertretern von Gemeinden, Städten, Landkreisen und Euroregionen im deutsch-polnischen Grenzraum bestätigt, u.a.: Landkreis Vorpommern-Greifswald, Stadt Pasewalk, Gemeinde Police, Stadt Gorzów Wielkopolski, Gemeinde Kostrzyn nad Odrą, Gemeinde Słońsk, Gemeinde Górzycza, Stadt Frankfurt (Oder), Gemeinde Ślubice, Landkreis Ślubice, Landkreis Märkisch-Oderland, Landkreis Oder-Spree, Amt Brieskow-Finkenheerd, Gemeinde Cybinka, Gemeinde Ośno Lubuskie, Gemeinde Schenkendöbern, Stadt Forst (Lausitz), Gemeinde Brody, Gemeinde Łęknica, Landkreis Görlitz, Landkreis Zgorzelec.

Wir alle stehen jederzeit zur Zusammenarbeit bereit, um die anstehenden Herausforderungen oder vergleichbare pandemische Ereignisse zu bewältigen bzw. deren Folgen für die Menschen so verträglich wie möglich auszurichten.

Hochachtungsvoll

- dopuszczenie finansowania przedsięwzięć transgranicznych również z innych niż INTERREG programów Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych,
- intensyfikację współpracy między instytucjami krajowymi we wszystkich dziedzinach, w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej (kolejowej, drogowej), służb ratowniczych (np. zawieranie regionalnych porozumień o współpracy) i innych zdarzeń kryzysowych (np. ptasia grypa i afrykański pomór świń) oraz utrzymywanie tego rodzaju kontaktów w czasie występowania pandemii.

Główne założenia Apelu polsko-niemieckiego regionu przygranicznego zostały zatwierdzone w dniach 15 i 16 czerwca 2021 r. w Gubinie/Guben i Frankfurcie nad Odrą/Ślubicach przez ponad 90 przedstawielek i przedstawicieli gmin, miast, powiatów i euroregionów pogranicza polsko-niemieckiego, w tym: powiatu Vorpommern-Greifswald, miasta Pasewalk, gminy Police, miasta Gorzów Wielkopolski, miasta Kostrzyn nad Odrą, gminy Słońsk, gminy Górzycza, miasta Frankfurt nad Odrą, gminy Ślubice, powiatu Ślubickiego, powiatu Märkisch-Oderland, powiatu Oder-Spree, gminy Brieskow-Finkenheerd, gminy Cybinka, gminy Ośno Lubuskie, gminy Schenkendöbern, miasta Forst (Lausitz), gminy Brody, gminy Łęknica, powiatu Görlitz, powiatu Zgorzeleckiego.

Wyrażamy gotowość do współpracy w celu przezwyciężenia nadchodzących wyzwań lub porównywalnych pandemii, w celu łagodzenia ich skutków dla obywateli obu państw.

Z wyrazami szacunku

René Wilke
Oberbürgermeister Stadt Frankfurt (Oder)
Nadburmistrz Frankfurtu nad Odrą

Mariusz Olejniczak
Bürgermeister Gemeinde Słubice
Burmistrz Słubic

Fred Mahro
Bürgermeister Stadt Guben
Burmistrz Gubina

Bartłomiej Bartczak
Bürgermeister Stadt Gubin
Burmistrz Gubina

Stadt Görlitz

Octavian Ursu
Oberbürgermeister Stadt Görlitz
Nadburmistrz Görlitz

Rafał Gronicz
Bürgermeister Stadt Zgorzelec
Burmistrz Zgorzelca

Euroregion Pomerania
Michael Sack
Vorsitzender Kommunalgemeinschaft
Euroregion Pomerania e.V.
Przewodniczący Kommunalgemeinschaft
Euroregion Pomerania e.V.

Euroregion Pomerania
Krzysztof Soska
Präsident Stowarzyszenie Gmin Polskich
Euroregion „Pomerania“
Prezydent Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu
„Pomerania“ Euroregion Pro Europa Viadrina

Euroregion Pro Europa Viadrina
Rainer Schinkel
Vorsitzender Mittlere Oder e.V.
Przewodniczący Mittlere Oder e.V.

Euroregion Pro Europa Viadrina
Jacek Wójcicki
Präsident Stowarzyszenie Gmin Polskich
Euroregionu „Pro Europa Viadrina”
Przewodniczący Zarządu Stowarzyszenia
Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina”

Euroregion Spree-Neiße-Bober
Harald Altekrüger
Spree-Neiße-Bober e.V.
Vorsitzender Euroregion Spree-Neiße-Bober e.V.
Przewodniczący Zarządu Euroregionu

Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr
Czesław Fiedorowicz
Präsident Stowarzyszenie Gmin RP
Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr
Prezes Konwentu Stowarzyszenia Gmin RP
Euroregionu Sprewa-Nysa-Bóbr

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa
Bernd Lange
Präsident Euroregion Neisse e.V.
Prezydent Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa
Piotr Roman
Präsident Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregion Nysa
Prezydent Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa